

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru

Porodní asistentka – Komunitní péče v porodní asistenci

s označením specialisty

Porodní asistentka pro komunitní péči

I. Metody komunitní péče v porodní asistenci

1. Rizikové faktory životního stylu – klasifikace rizikových faktorů ovlivňujících zdraví těhotné ženy, matky a novorozence, identifikace rizikových faktorů v rámci rodiny a komunity.
2. Činnost porodní asistentky v komunitním prostředí – typologie komunit a jejich charakteristika, podpůrné skupiny a organizace, které se zaměřují na pomoc ženám. Úloha porodní asistentky v komunitním prostředí, význam edukace v komunitě.
3. Nejčastější chronická onemocnění u žen komplikující průběh těhotenství, porodu a šestinedělí – diabetes mellitus, kardiovaskulární onemocnění, onemocnění dýchacího systému, neurologická onemocnění a psychiatrické zátěže.
4. Rizikové prostředí a chování matky – rizika prostředí a rodiny ovlivňující zdraví těhotné ženy, matky a novorozence; nezdravý způsob života ženy/rodičů, závislosti, porodní traumatismus, neschopnost starat se o dítě.
5. Selektce rizika. Péče porodní asistentky o ženu s fyziologickým těhotenstvím v podmínkách komunity – celostní vyšetření a posouzení těhotné v podmínkách komunity, možnosti úpravy životosprávy a životního stylu u těhotné. Podpora ženy. Příprava ženy na normální přirozený porod.
6. Péče porodní asistentky o novorozence v kontextu rodiny a komunity – hodnocení a posouzení růstu a psychomotorického vývoje dítěte v novorozeneckém a kojeneckém období. Hodnocení vzhledu a chování novorozence, vitálních funkcí, stavu výživy a hydratace, vyprazdňování, smyslového vnímání a bolesti. Posouzení rizik.
7. Péče porodní asistentky o šestinedělku v kontextu rodiny a komunity – celostní posouzení zdravotního stavu ženy po porodu a v průběhu „domácího“ šestinedělí v podmínkách komunity. Péče o ženu s chronickým onemocněním, s psychickými poruchami - ve spolupráci s lékařem.
8. Život ohrožující stavy a jejich řešení v prostředí komunity – bezvědomí, dušení, šokové stavy, křeče, alergie, aj. Neodkladná resuscitace ženy, dítěte a novorozence, odlišnosti resuscitace u těhotné.
9. Podpora normálního - přirozeného porodu v komunitním prostředí – kontinuální selektce rizika a jeho včasné řešení, indikace k transportu do zdravotnického zařízení. Komunikace v rámci multidisciplinárního týmu.

10. Péče o ženu s gynekologickým onemocněním – nejčastější gynekologická onemocnění a možnosti jejich prevence, problémy žen v reprodukčním období, klimakteriu a seniu, gynekologická onkologie.

II. Základní gynekologická a porodnická diagnostika

1. Základní gynekologická vyšetření – kolposkopie, vyšetření vaginální a abdominální sondou, vyšetření prsou. Preventivní prohlídky – význam a edukace.
2. Vyšetření v průběhu těhotenství – potvrzení gravidity a prenatální poradenství, vyšetření v I. II. a III. trimestru a období kolem termínu porodu, edukace těhotné ženy.
3. Ultrazvukové vyšetření v gynekologii a porodnictví – možnosti vyšetření ultrazvukové diagnostiky v gynekologii a porodnictví, v invazivní diagnostice a terapii plodu.
4. Komplementární nebo alternativní postupy v porodní asistenci.
5. Příprava ženy/páru k porodu – úlevové a relaxační techniky, nácvik dýchání, využití Alexandrových technik, práce s bolestí, metody snížení práhu strachu u rodičky, tvorba porodního přání, podpora autonomie a informované volby ženy.
6. Individualizovaný přístup k ženě během porodu. Podpora autonomie a integrity ženy. Psychologická podpora. Diagnostika a řešení diastázy břišních svalů v těhotenství, během porodu a v šestinedělí.
7. Prevence močové inkontinence u žen – rizikové faktory a řešení močové inkontinence, současné trendy v prevenci dysfunkcí pánevního dna, metoda 3x3 – škola pánevního dna.
8. Komplexní cvičení v těhotenství a v šestinedělí – účel cvičení, změny v organismu těhotné a ženy po porodu, které lze cvičením ovlivnit.
9. Právní a sociální poradenství – možnosti sociální pomoci v těhotenství a po porodu, právní poradenství na ochranu matky, dítěte a rodiny, posouzení formy pomoci, centra pomoci.
10. Ošetření porodního poranění rodičky, novorozence v prostředí komunity – prevence, posouzení a ošetření porodního poranění, kompetence porodní asistentky.

III. Poradenství při kojení

1. Kojení – vývoj a anatomie prsu a mléčné žlázy, Tanerova stupnice, změny prsu v těhotenství.
2. Stádia a hormony laktace, péče o prs, fyziologie sání a trávicího systému novorozence.
3. Mateřské mléko – složení mateřského mléka, odstříkávání, odsávání, manipulace a skladování mateřského mléka. Význam mateřského mléka pro život novorozence.
4. Alternativní metody podávání mateřského mléka nedonošeným a hendikepovaným novorozencům. Iniclace laktace ještě před porodem, kojení nedonošených novorozenců, orofaciální stimulace.
5. Problémy, překážky a kontraindikace kojení – ze strany matky, ze strany dítěte. Diagnostika a posouzení obtíží a jejich možná řešení.
6. Podpora kojení – životospráva a výživa rodičky v průběhu kojení, laktózová intolerance, zdravý způsob života ženy/rodiny.
7. Poradenství při kojení – příprava prsu na kojení, kojení versus formule, techniky kojení, edukace kojících žen, léky a kojení.
8. Fortifikace mateřského mléka – význam, složení, nežádoucí účinky fortifikace, ukončení fortifikace.
9. Formule – přípravky kojenecké mléčné výživy počáteční a pokračovací, jejich výhody a nevýhody, jejich příprava a skladování.
10. Speciální mléčné formule a indikace k jejich podávání – antirefluxní, sójové, se sníženou antigenicitou, hydrolyzované, pro nedonošené apod.